

BODI YA PAMBA TANZANIA

**MWONGOZO NA. 1 WA MSIMU WA 2023/2024 KUHUSU
MFUMO WA USIMAMIZI NA UUZAJI WA PAMBA
ULIOTOLEWA KWA SHERIA YA TASNIA YA PAMBA NA. 2
YA MWAKA 2001 NA KANUNI ZA TASNIA YA PAMBA ZA
MWAKA 2011**

(AMCOS Model)

**Umetayarishwa na: -
Bodi ya Pamba Tanzania,
S. L. P. 61,
MWANZA.**

**Simu : (028) 2500528.
Barua pepe : info@tcb.go.tz
Tovuti : www.tcb.go.tz**

29 MEI, 2023

UTANGULIZI

Uzalishaji na uuzaji wa pamba nchini Tanzania vinasimamiwa na Sheria ya Tasnia ya Pamba Na. 2 ya mwaka 2001 pamoja na Kanuni zake za Mwaka 2011. Sheria na Kanuni zinaweka masharti ya msingi kwa ajili ya kuzingatiwa na mzalishaji, mnunuzi na muuzaji wa pamba ndani na nje ya nchi, pamoja na wadau wengine wa pamba ili kuhakikisha kuwa pamba inayozalishwa, kununuliwa na kuuzwa hapa nchini na nje ya nchi inakidhi ubora unaokubalika kimataifa ili kuiwezesha kupata soko la uhakika. Sheria pia inalenga kumhakikishia mtumiaji wa bidhaa za pamba kupata bidhaa zenye ubora wa uhakika.

Mwongozo huu unatambulika kama “Mwongozo Na. 1 wa Mwaka 2023 unaohusu Mfumo wa ununuzi, usimamizi na uuzaji wa zao la Pamba ambao umeandaliwa kwa mujibu wa Kanuni ya 45 ya Kanuni za Tasnia ya Pamba za Mwaka 2011. Mfumo huu utatumika katika maeneo yote yanayozalisha pamba isipokuwa wilaya zote za mkoa wa Simiyu pamoja na wilaya za Magu na Kwimba za mkoa wa Mwanza.

Mwongozo huu unatoa maelekezo ya jumla kwa wadau wote wa Tasnia ya Pamba nchini kuhusu utaratibu wa ununuzi wa pamba kupitia Vyama vya Ushirika vya Msingi katika eneo lililoainishwa. Aidha, unaweka na kufafanua utaratibu mzima wa mfumo wa ununuzi, usimamizi na uuzaji wa pamba na masharti ya msingi yaliyomo katika Sheria na Kanuni za Pamba. Utaratibu huo ni kuhusu uuzaji wa pamba, malipo kwa wakulima, usafirishaji wa pamba hadi kiwanda cha kuchambua pamba na wajibu wa kila mdau katika kutekeleza maelekezo ya Serikali kuwa wakulima wauze pamba yao kupitia Vyama vya Ushirika vya Msingi.

SEHEMU YA KWANZA
TAFSIRI YA MANENO YALIYOTUMIKA

Katika mwongozo huu, maneno yafuatayo yanatafsiriwa kama ifuatavyo: -

- AMCOS** Chama cha Ushirika cha Msingi kilichosajiliwa chini ya Sheria ya Vyama vya Ushirika Na. 6 ya Mwaka 2013 na kinachojihusisha na Kilimo na Masoko.
- CCN** Hati ya kupokelea pamba viwandani.
- CDTF** Mfuko wa Wakfu wa Kuendeleza Zao la Pamba.
- DPN** Kumbukumbu za ununuzi za kila siku (Daily Purchasing Note)
- Ghala** Jengo lililoidhinishwa kupokea na kuhifadha pamba.
- Kituo cha Kununulia Pamba:** Sehemu iliyoidhinishwa mahsusi kwa ajili ya kuuzia na kununulia pamba kutoka kwa wakulima.
- Mnunuzi** Kampuni iliyoidhinishwa na Bodi ya Pamba Tanzania kununua na kuchambua pamba katika eneo lililoainishwa katika msimu husika.
- Kikosi Kazi cha Wilaya:** Kamati inayoundwa na Watumishi wa Serikali katika ngazi ya Wilaya kwa ajili ya ufuatiliaji na usimamizi wa mauzo ya pamba.
- Mkaguzi wa Ubora:** Mtumishi wa umma mwenye taaluma ya ubora wa pamba aliyeidhinishwa kukagua pamba iliyopo kwenye kituo cha kununulia pamba, ghala, gari, shamba, kiwanda cha kuchambua pamba na mahali pengine popote ambapo panahusika na pamba.
- Sheria** Sheria ya Tasnia ya Pamba Na. 2 ya Mwaka 2001 pamoja na marekebisho yake ya Mwaka 2009.

TCB Bodi ya Pamba Tanzania
TCDC Tume ya Maendeleo ya Ushirika Tanzania.
UNION Chama Kikuu cha Ushirika kilichosajiliwa chini ya Sheria
ya Vyama vya Ushirika Na. 6 ya mwaka 2013
kinachojihusisha na Kilimo na Masoko ya mazao.

SEHEMU YA PILI

USIMAMIZI WA TASNIA YA PAMBA TANZANIA

2.1 Sheria na Kanuni za Tasia ya Pamba

Tasia ya Pamba nchini inaongozwa na kusimamiwa na Sheria ya Tasia ya Pamba Na. 2 ya Mwaka 2001 pamoja na marekebisho yake ya mwaka 2009, na Kanuni zake za mwaka 2011.

2.2 Bodi ya Pamba Tanzania

Sheria ya Tasia ya Pamba Na. 2 ya Mwaka 2001, inaipa Bodi ya Pamba Tanzania mamlaka ya kusimamia na kuratibu shughuli zote zinazohusu Tasia ya Pamba nchini.

SEHEMU YA TATU

UUZAJI NA UNUNUZI WA PAMBA

- 3.1 Pamba yote itauzwa kupitia AMCOS ya eneo husika.
- 3.2 Malipo ya pamba ya wakulima yatafanyika kupitia moja kati ya njia zifuatazo kwa kuzingatia hiari ya mkulima;
 - i. Fedha taslimu katika kituo cha ununuzi punde uhakiki na upimaji wa pamba ya mkulima unapokamilika.
 - ii. Akaunti za benki au simu za mkononi. Malipo yafanyike ndani ya saa 48 baada ya pamba ya mkulima kupokelewa kwenye kiwanda cha pamba.
- 3.3 Utaratibu wa ununuzi wa pamba hai (Organic Cotton) utakuwa kama ifuatavyo;
 - a) Kila kampuni inayozalisha pamba hai ni lazima iwe na ghala maalum kwa ajili ya pamba hai katika kila kijiji inakozalisha pamba hiyo. Haitaruhusiwa ghala moja kutumika kwa pamba ya kawaida na pamba hai kwa namna yoyote, ile.
 - b) Orodha ya wakulima wa kila kampuni katika Eneo husika na taarifa zao ni lazima yabandikwe katika kila ghala lililotengwa kwa ajili ya kununulia pamba hai;
 - c) Stakabadhi za mazao na nyaraka nyingine za mauzo kwa ajili ya pamba hai hazitaruhusiwa kuchanganywa na zile zinazotumika kwa pamba ya kawaida;
 - d) Taarifa za manunuzi ya pamba ni lazima zijazwe kwenye 'ledger' maalum inayotolewa na Bodi ya Pamba;
 - e) Ni lazima kila kampuni ibandike bango la bei yake katika ghala la kununulia pamba katika eneo linaloonekana kwa urahisi na

bei hiyo ni lazima iwe juu ya bei ya pamba ya kawaida iliyoko sokoni kwa wakati huo;

- f) Kumbukumbu zote za mauzo zitakuwa zinafanyiwa Ukaguzi wa mara kwa mara na maafisa kutoka Bodi ya Pamba kadri itakavyoonekana inafaa;
- g) Kampuni yoyote itakayobainika kununua pamba ya kawaida na kuitafsiri kama pamba hai, itafutiwa leseni yake ya ununuzi mara moja

ZINGATIA

Hakuna kampuni itakayoruhusiwa kusafirisha pamba kutoka kwenye AMCOS kwa mara ya pili ikiwa pamba iliyochukuliwa mwanzoni na kampuni husika haijalipwa.

- 3.4 Bodi ya Pamba itatoa leseni kwa mnunuzi kwa ajili ya kununua pamba ya wakulima kupitia AMCOS.
- 3.5 Kila kampuni itakuwa na vitabu vyake vya stakabadhi ya mazao katika kila AMCOS itakayoinunulia pamba.
- 3.6 Kwa maeneo ambayo hayana AMCOS, kituo cha ununuzi wa pamba cha AMCOS iliyo jirani kitatumika kununulia pamba au inaweza kufungua kituo cha ununuzi kwenye eneo husika. Hii ina lengo la kuondoa adha ya kutembea umbali mrefu kwa wakulima wakifuata sehemu ya kuuzia pamba yao.
- 3.7 Kila AMCOS itawajibika kuandaa taarifa ya kuonesha jumla ya kiasi cha pamba kilichonunuliwa kwa kila kampuni kwa kila siku kwa kujaza “**Daily Purchasing Note**” ya kila kampuni.
- 3.8 Kwa lengo la kulinda ubora na upatikanaji wa mbegu bora za kupanda kwa ajili ya msimu wa kilimo wa 2023/2024, katika msimu wa ununuzi wa 2023/2024 leseni za ununuzi katika wilaya za Tanganyika na Igunga ambazo ni vitalu vya uzalishaji wa mbegu bora za kupanda

zitatolewa kwa Wanunuzi watakaokidhi masharti ya uzalishaji wa mbegu zilizothibitishwa.

- 3.9 Mizani ya digitali na ya saa iliyohakikiwa na kupasishwa na Wakala wa Vipimo ndiyo pekee itakayotumika kupimia pamba ya mkulima.
- 3.10 Ikitokea dharura njiani kama vile ajali au kuharibika kwa gari, gharama zote za ziada (kushusha, kupakia, chakula na malazi kwa msindikizaji wa AMCOS) zitalipwa na mnunuzi.
- 3.11 Ili kuleta ushindani katika ununuzi wa pamba kupitia Vyama vya Ushirika, wanunuzi wote walioomba kununua pamba kwenye eneo husika na kupatiwa leseni za ununuzi na Bodi ya Pamba watashiriki kwenye ununuzi kwa njia ya ushindani kwa utaratibu ufuatao: -
 - i. AMCOS itanunua pamba kwa ajili ya kampuni yenye bei ya juu kuliko kampuni nyingine kwa siku hiyo. Bei hiyo ndiyo atakakayolipwa mkulima.
 - ii. Ikiwa kampuni zote zitakuwa na bei sawa AMCOS itazinunulia kampuni kwa kufuata utaratibu wa aliyekuwa wa kwanza kuleta fedha na kuendelea. Kiasi cha pamba cha kuinunulia kampuni kitapangwa na AMCOS na kitakuwa sawa kwa kampuni zote hadi hapo bei itakapobadilika.
 - iii. Ni lazima mkulima apewe risiti inayoonesha uzito, bei na thamani ya pamba aliyouza na wakati wa malipo atalipwa kulingana na bei na thamani iliyoandikwa katika risiti.
 - iv. Kila mnunuzi analazimika kuwa na bango lenye kuonesha bei yake kwa kila siku katika kituo cha ununuzi ambayo haitakuwa chini ya bei dira.
 - v. Ili kuongeza uwazi wa bei katika vituo vya ununuzi, kila kituo cha ununuzi kitakuwa na “ledger” itakayoandaliwa na Bodi ya Pamba. Ledger hii itakuwa inajazwa na kusainiwa na Katibu Meneja wa AMCOS pamoja na mnunuzi ikionesha mabadiliko ya

bei kila yanapotokea na itakuwa ikikaguliwa na mamlaka za serikali wakati wowote ikihitajika.

- vi. AMCOS itakuwa na jukumu la kukagua usafi na ubora, kupima uzito wa pamba na kuwalipa wakulima.
- vii. Kabla gari halijaondoka kiwandani kufuata pamba kijijini, ni lazima lipimwe na uzito wake kujazwa katika toleo au “order” ya gari ambayo itatakiwa kuonwa na karani/katibu meneja wa AMCOS akiwa katika kituo chake cha ununuzi. Ni **LAZIMA** AMCOS ipime uzito wa kila gunia na kujaza katika hati maalum (tally sheet) kabla ya kusafirisha pamba kwenda kiwandani. Malinganisho ya awali ya uzito wa pamba yatafanyika punde gari itakapoingia katika mzani wa kiwanda na kabla ya kuishusha kwa kulinganisha uzito wa gari ulioko kwenye toleo na uzito wa pamba ulioko katika hati ya utoaji wa mazao. Ikionekana kuna tofauti isiyo ya kawaida, pamba hiyo haitashushwa na badala yake taarifa itapelekwa Bodi ya Pamba, Tume ya Maendeleo ya Ushirika na Wakala wa Vipimo ili kutoa uamuzi wa haki juu ya suala hilo.
- viii. Mahali popote mazingira ya mfumo wa AMCOS pekee (AMCOS Model) yatakapobainika kuwa yanaondoa uhuru wa kampuni binafsi kununua pamba, Bodi ya Pamba itaruhusu mfumo wa “Simiyu Model” kutumika.

3.12 Madeni ya pembejeo kwa msimu wa kilimo wa 2022/23 hayatakatwa kutoka kwa mkulima wakati wa kuuza pamba yake.

SEHEMU YA NNE
WAJIBU NA MAJUKUMU YA WADAU MBALIMBALI WA TASNIA YA
PAMBA

4.1 BODI YA PAMBA TANZANIA (TCB)

- i. Kutoa leseni ya ununuzi na uchambuaaji wa pamba kwa kampuni;
- ii. Kuratibu na kutoa Mwongozo wa Serikali kuhusu usimamizi na uuzaji wa zao la pamba kupitia Vyama vya Ushirika;
- iii. Kusimamia, kukagua na kutoa elimu kuhusu usafi na ubora wa pamba katika ngazi zote;
- iv. Kutangaza bei dira ya pamba kwa mkulima kabla ya kufungua msimu;
- v. Kufuatilia mwenendo wa bei ya pamba katika soko la dunia na kuratibu marejeo ya bei dira pale inapobidi.
- vi. Kusimamia na kuhakikisha pamba ya wakulima iliyopelekwa viwandani bila kulipwa vituoni inalipwa ndani ya saa 48 kama ilivyoelekezwa katika kipengele cha 3.2 (ii) cha mwongozo huu.
- vii. Kutekeleza majukumu mengine kadri yatakavyokuwa yakijitokeza kwa kushirikiana na wadau wengine wa utekelezaji.
- viii. Kutoa elimu kwa wakulima kuhusu mwenendo wa hali ya soko la pamba duniani.
- ix. Kuandaa “ledger” kwa ajili ya ufuatiliaji wa mwenendo wa mabadiliko ya bei na kuzisambaza kwenye AMCOS.
- x. Kufuatilia na kuhakikisha kuwa Mfumo wa AMCOS unafanya kazi kwa haki na pale Bodi itapobaini Mfumo unaondoa uhuru wa kampuni binafsi kununua pamba, Bodi ya Pamba itaruhusu mfumo wa “Simiyu Model” kutumika.

4.2 TUME YA MAENDELEO YA USHIRIKA TANZANIA (TCDC)

- i. Kutoa maelekezo ya kiwango cha gharama cha kuzingatiwa na AMCOS katika kugharamia posho ya mjumbe atakayesindikiza pamba kutoka AMCOS kwenda kiwandani na matumizi mengine ili kuepusha matumizi yasiyokuwa ya lazima;
- ii. Kusimamia Mwenendo mzima wa shughuli za AMCOS kwa kipindi chote cha ununuzi wa pamba ili kubaini mapungufu na kuchukua hatua stahiki mapema.
- iii. Kutoa Waraka wa Mrajis ikiwa ni pamoja na mgawanyo wa gharama za ununuzi wa AMCOS, UNION na TCDC.
- iv. Kuhamasisha na kuhakikisha AMCOS na wakulima wote wa pamba wanafungua akaunti benki.
- v. Kutoa elimu kwa wakulima kuhusu mwenendo wa hali ya soko la pamba duniani.
- vi. Kusimamia na kuhakikisha pamba ya wakulima iliyopelekwa viwandani bila kufanyiwa malipo vituoni inalipwa ndani ya saa 48 kama ilivyoelekezwa katika kipengele cha 3.2 (ii) cha mwongozo huu.

4.3 TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA (OR-TAMISEMI)

4.3.1 Ofisi ya Mkuu wa Mkoa

- i. Kuratibu na kusimamia utekelezwaji wa maagizo ya Serikali likiwemo la kuhakikisha ununuzi wa pamba unafanyika kupitia AMCOS katika mkoa yao.
- ii. Kupitia na kutoa mapendekezo juu ya maombi ya wanunuzi wa pamba kwa msimu husika kwa Bodi ya Pamba kwa wakati ili leseni za ununuzi ziweze kutolewa kwa wakati;

4.3.2 Ofisi ya Mkuu Wa Wilaya

- i. Kusimamia utekelezwaji wa maagizo ya Serikali likiwemo la kuhakikisha ununuzi wa pamba unafanyika kupitia AMCOS pekee katika maeneo yao na si vinginevyo;
- ii. Kuhamasisha wakulima kujiunga kwenye AMCOS;
- iii. Kuhakikisha Kikosi Kazi kinatekeleza majukumu yake kikamilifu na kwa mujibu wa sheria;
- iv. Kuhakikisha maombi ya wanunuzi wa pamba mbegu yaliyowasilishwa yanashughulikiwa kwa wakati;

4.3.3 Ofisi ya Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya/Mji/Manispaa na Jiji

- i. Kuwaruhusu wanunuzi wa pamba katika maeneo yao kuingia na kununua pamba mahali popote wanapotaka ili kuleta ushindani na kupunguza gharama za uendeshaji kwa AMCOS;
- ii. Kusimamia utendaji wa AMCOS kwa mujibu wa sheria;

- iii. Kukagua na kuhakikisha kuwa kila AMCOS inajaza kwa usahihi “**Daily Purchasing Note**” ya kila kampuni kila siku baada ya ununuzi wa siku hiyo kukamilika.
- iv. Kuhamasisha Maendeleo ya Ushirika katika maeneo yao pamoja na ufunguzi wa akaunti za benki;
- v. Kutoa elimu kwa wakulima kuhusu mfumo wa malipo ya mauzo yao ya pamba kupitia akaunti zao za benki au simu za mkononi;
- vi. Kuhakikisha biashara ya pamba kwenye maeneo yao inafanyika kwa kuzingatia sheria;
- vii. Kusimamia na kuhakikisha kuwa AMCOS imewalipa wakulima fedha za mauzo yao ya pamba pale ambapo malipo yanafanyika kwa fedha taslimu.
- viii. Kusimamia na kuhakikisha AMCOS inawasilisha orodha ya wakulima na kiasi cha malipo yao kwa usahihi na kwa wakati pale ambapo malipo yanafanyika kupitia benki au simu ili kuwawezesha wanunuzi kulipa ndani ya saa 48 kama ilivyoelekezwa katika kipengele cha 3.2 (ii) cha mwongozo huu.
- ix. Kutoruhusu gari la kampuni kuchukua pamba ya AMCOS ikiwa deni la pamba iliyochukuliwa mwanzoni na kampuni hiyo katika AMCOS husika halijalipwa.

4.4 WAKALA WA VIPIMO

- i. Kukagua na kuthibitisha mizani ya kupimia pamba kabla ya msimu kuanza;

- ii. Kutoa mafunzo ya upimaji sahihi katika mizani kwa wakulima na AMCOS;
- iii. Kufanya ukaguzi wa mizani ya kupimia pamba vituoni na viwandani wakati msimu wa ununuzi ukiendelea;
- iv. Kutatua migogoro inayotokana na malalamiko ya utofauti wa uzito wa pamba baina ya AMCOS na kampuni;

4.5 CHAMA KIKUU CHA USHIRIKA

- i. Kuandaa na kusambaza shajala kwa ajili ya ununuzi wa pamba katika AMCOS **ISIPOKUWA** stakabadhi za mazao kwa ajili ya kampuni binafsi;
- ii. Kuratibu shughuli ya kufukiza dawa (fumigation) kwenye maghala yote yatakayotumika kununua pamba;
- iii. Kuhakikisha mizani yote itakayotumika katika upimaji wa pamba ya mkulima ni ile tu iliyothibitishwa na Serikali kupitia Wakala wa Vipimo;
- iv. Kuratibu utoaji wa elimu ya ushirika kwa wakulima wa pamba;
- v. Kusimamia shughuli za uendeshwaji wa biashara ya zao la pamba kupitia AMCOS;
- vi. Kusimamia malipo ya fedha za mauzo ya pamba ya mkulima kwa kuzingatia bei halisi ya siku husika;
- vii. Kuhakikisha AMCOS zote zimefungua akaunti benki zitakazotumiwa na wanunuzi kulipa fedha za gharama za ununuzi wa pamba;
- viii. Kutunza kwa usahihi takwimu za ununuzi wa pamba kutoka kwa wakulima na kutoa taarifa kwa mamlaka

husika zikiwemo TCB, TCDC, Halmashauri ya Wilaya ya eneo husika pamoja na wadau wengine pindi inapohitajika;

- ix. Kusimamia na kutekeleza majukumu mengine ya msingi kwa kadri yatakavyokuwa yakitolewa na TCB na TCDC.

4.6 VYAMA VYA USHIRIKA VYA MSINGI (AMCOS)

- i. Kuajiri watendaji wenye sifa zinazohitajika katika ununuzi wa pamba na usimamizi wa fedha;
- ii. Kuajiri watendaji wa kutosha kulingana na idadi ya vituo vitakavyotumika katika ununuzi wa pamba mbegu. Aidha, Bodi ya AMCOS itakuwa na jukumu la kuhakikisha kwamba pamba inayonunuliwa kutoka kwa wakulima inakuwa na ubora unaotakiwa kwa kukagua kila mzigo kabla ya kuupima.
- iii. Kufukiza dawa (fumigation) kwenye maghala yote yatakavyotumika kwenye ununuzi wa pamba;
- iv. Kuhakikisha bei ya kununulia pamba mbegu ya kila mnunuzi inaandikwa katika bango na kuwekwa sehemu inayoonekana vizuri kwa watu wote;
- v. Kuhakikisha kuwa inanunua pamba kwa ajili kampuni yenye bei ya juu kuliko kampuni zingine kwa wakati huo na kutumia stakabadhi ya mazao ya kampuni husika pekee.
- vi. Kupokea na kutumia vitabu vya stakabadhi ya mazao ya kila kampuni inayonunua pamba katika AMCOS husika. **Stakabadhi za mazao za AMCOS hazitatumika kwa**

kampuni binafsi katika ununuzi wa pamba katika msimu wa ununuzi wa 2023/24.

- vii. Kujaza kwa usahihi “**Daily Purchasing Note**” ya kila kampuni kila siku baada ya ununuzi kukamilika.
- viii. Kuhakikisha kuwa kumbukumbu za jina la mkulima, bei na jumla ya fedha alizopata mkulima zinaingizwa katika stakabadhi ya mazao ya kampuni iliyouziwa pamba hiyo. Na mkulima husika kupewa risiti yenye taarifa sahihi za mauzo yaliyofanyika.
- ix. Kupokea na kuhifadhi kwa usalama pamba iliyoletwa kwenye ghala na wakulima;
- x. Kuwalipa wakulima fedha zao za mauzo ya pamba katika kituo cha ununuzi baada ya kuhakikiwa na kupimwa kwa wale wanaolipwa fedha taslimu;
- xi. Kuhakikisha kwamba pamba inapakiwa kwenye gari la kampuni lililokuja kuchukua pamba ndani ya saa 36;
- xii. Kushindilia katika magunia, kupima magunia, kujaza uzito wa kila gunia katika “tally sheets” na kusindikiza pamba kutoka ghala la AMCOS kwenda katika viwanda vya kuchambua pamba;
- xiii. Kuandaa orodha ya malipo ya wakulima (wale wanaolipwa kupitia akaunti au simu) kulingana na kiasi cha pamba kilicholetwa na kila mkulima husika na kuiwasilisha kwa mnunuzi wa pamba hiyo kwa ajili ya malipo. Orodha ya malipo ni lazima iwe na taarifa zifuatazo;
 - Jina kamili la mkulima aliyeuza pamba;
 - Namba ya akaunti ya mkulima;

- Namba ya simu ya mkulima iliyosajiliwa kwa jina lake;
 - Namba ya stakabadhi ya mazao aliyopewa mkulima chamani;
 - Kiasi cha kilo alizouza;
 - Bei ya kununulia pamba kwa kilo kwa siku aliyouza;
 - Thamani ya pamba aliyouza;
 - Namba ya toleo la gari pamoja na namba ya usajili ya gari iliyobeba pamba;
 - Saini ya Katibu wa AMCOS na mhuri wa AMCOS;
- xiv. Kufuatilia na kuhakikisha kuwa malipo ya wakulima yanafanyika mapema (ndani ya saa 48) baada ya pamba kupokelewa kiwandani;
- xv. Kulinda usafi na ubora wa pamba wakati wa kununua, kuhifadhi na kuisafirisha. Ni lazima pamba itengwe katika madaraja “A” na “B”;
- xvi. Kutunza kwa usahihi takwimu za pamba iliyonunuliwa na kutoa taarifa sahihi kwa wadau wa usimamizi pindi zitakapohitajika;
- xvii. Kufungua akaunti benki kwa ajili ya malipo ya gharama za ununuzi wa zao na uendeshaji wa shughuli za chama;
- xviii. Kusimamia na kutekeleza majukumu mengine kwa kushirikiana na TCDC na TCB kadri yatakavyokuwa yakijitokeza;
- xix. Kutoa taarifa kwa uongozi wa kiwanda, Bodi ya Pamba na Tume ya Maendeleo ya Ushirika kuhusiana na unyanyasaji,

rushwa na usumbufu mwingine unaofanywa na watendaji wa mnunuzi kwa msindikizaji wa pamba wa AMCOS;

4.7 WAKULIMA WA PAMBA

- i. Kuvuna pamba kwa kuzingatia kanuni za kilimo bora;
- ii. Kutenga pamba katika daraja “A” na “B”; kabla ya kuipeleka katika kituo cha ununuzi;
- iii. Kuhakikisha kuwa anapewa stakabadhi ya mazao yenye taarifa sahihi za kiasi cha pamba aliyouza na bei aliyolipwa kwa siku husika.
- iv. Kufungua akaunti benki na kusajili simu za mkononi ili kuwezesha malipo ya pamba yao kupitia akaunti zao za benki na simu za mkononi;
- v. Kutumia mifuko sahihi na inayokubalika kwa ajili ya kuvuna, kuhifadhi na kusafirisha pamba.

4.8 WANUNUZI WA PAMBA

- i. Kuwa na leseni ya kununulia na kuchambulia pamba inayotolewa na Bodi ya Pamba.
- ii. Kununua pamba kupitia AMCOS iliyopo katika eneo husika. Pamba yoyote itakayokamatwa ikiuzwa nje ya mfumo wa Ushirika itataifishwa na Serikali;
- iii. Kuandaa na kupeleka stakabadhi za mazao, na “**Daily Purchasing Note**” ambayo muundo wake umeambatishwa na Mwongozo huu na shajala zingine kwa ajili ya kuwezesha ununuzi wa pamba katika AMCOS.

- iv. Kukagua na kuhakikisha kuwa “**Daily Purchasing Note**” imejazwa kila siku na kwa usahihi katika kila kituo.
- v. Kuhakikisha kuwa mabadiliko ya bei yanaandikwa kwenye risiti inayofuata baada ya risiti ya mwisho ya bei ya awali katika stakabadhi ya mazao pamoja na ledger ya mabadiliko ya bei inayoandaliwa na Bodi ya Pamba. Aidha, risiti iliyoandikwa mabadiliko ya bei kuonesha tarehe na muda wa kuanza kutumika kwa bei mpya, inapaswa kubaki kwenye kitabu cha stakabadhi ya mazao ikiwa ni kumbukumbu ya mabadiliko ya bei.
- vi. Kuhakikisha kwamba pamba kutoka katika AMCOS inapimwa na kushushwa ndani ya siku 2 baada ya kufikishwa kiwandani. Ikitokea ucheleweshaji wa zaidi ya masaa hayo, gharama za kujikimu za msindikizaji zitalipwa na mnunuzi kwa kiasi cha shilingi 25,000 kwa siku;
- vii. Katika gharama ya ununuzi ya shilingi 60 kwa kilo iliyokubalika kwenye mjengeko wa bei, kampuni italipa gharama ya ununuzi kwa UNION, AMCOS na TCDC jumla ya shilingi 58 kwa kila kilo moja ya pamba itakayonunuliwa na shilingi 2 itabaki katika kampuni kwa ajili ya gharama za shajala;
- viii. Kufanya malipo ya awali (advance payment) kwa AMCOS kupitia akaunti za AMCOS husika ili kuiwezesha kutekeleza majukumu yake mara tu msimu wa ununuzi unapoanza;

- ix. Kulipa ushuru wa Halmashauri, Mfuko wa CDTF na UNIONS ndani ya saa 48 baada ya pamba kufika kiwandani. Kampuni haitaruhusiwa kubeba pamba kutoka kituoni kwenda kiwandani ikiwa itakuwa haijalipa ushuru wa Halmashauri na ushuru wa UNIONS kwa pamba iliyosafirishwa kabla.
- x. Kushughulikia kwa wakati malalamiko yote ya AMCOS kuhusiana na unyanyasaji, rushwa na usumbufu mwingine wakati wa mapokezi ya pamba kiwandani;

SEHEMU YA TANO

USULUHISHI WA MIGOGORO

- 5.1 Endapo kutatokea malalamiko ya upande mmoja kutotendewa haki na upande mwingine, mlalamikaji atatakiwa kuwasilisha malalamiko yake kwa maandishi kwa Mkurugenzi Mkuu wa Bodi ya Pamba ndani ya siku 14 tangu tarehe ya tukio.
- 5.2 Bodi ya Pamba itaitisha kikao cha usuluhishi ndani ya siku 21 tangu kupokea malalamiko kwa ajili ya kusikiliza na kutoa maelekezo ya namna ya kumaliza jambo husika kwa mujibu wa Sheria.

Hitimisho:

Mwongozo huu unatakiwa kusomwa kwa pamoja na Sheria ya Tasmania ya Pamba Na. 2 ya Mwaka, 2001 pamoja na marekebisho yake ya mwaka 2009 na Kanuni za Tasmania ya Pamba za mwaka 2011.

Mwongozo huu umetolewa tarehe 29 Mei, 2023.

Marco C. Mtunga
MKURUGENZI MKUU